

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь
Установа адукацыі “Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт
імя П.М. Машэрава”
Кафедра беларускага мовазнаўства

НАРОДНА-ПЕСЕННЫЯ СКАРБЫ ВІЦЕБШЧЫНЫ

Матэрыялы да практычных заняткаў

*Віцебск
ВДУ імя П.М. Машэрава
2021*

УДК 398.8(476.5)
ББК 82.3(4Бей-4Вит)-433
Н30

Друкуецца па рашэнні навукова-метадычнага савета ўстановы адукацыі “Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П.М. Машэрава”.
Праатакол № 3 ад 23.12.2020.

Складальнікі: дацэнт кафедры беларускага мовазнаўства ВДУ імя П.М. Машэрава, кандыдат філалагічных навук **А.С. Дзядова**; дацэнт кафедры літаратуры ВДУ імя П.М. Машэрава, кандыдат філалагічных навук **В.Ф. Падстаўленка**

Р э ц э н з е н т :
дацэнт кафедры літаратуры ВДУ імя П.М. Машэрава,
кандыдат філалагічных навук *Л.Я. Глазман*

Народна-песенныя скарбы Віцебшчыны : матэрыялы да
Н30 практычных заняткаў / склад.: А.С. Дзядова, В.Ф. Падстаўленка. –
Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2021. – 58 с.

У вучэбнае выданне “Народна-песенныя скарбы Віцебшчыны” ўключаны беларускія народныя песні, запісаныя студэнтамі факультэта гуманітарystыкі і моўных камунікацый ВДУ імя П.М. Машэрава падчас фальклорных практык на працягу апошніх гадоў. Рэгіянальны збор беларускіх народных песень, зафіксаваных на тэрыторыі Віцебскага рэгіёна, выступае ў якасці фальклорнага матэрыялу, які будзе выкарыстаны на практычных занятках пры вывучэнні студэнтамі такіх дысцыплін, як “Фалькларыстыка” і “Методыка выкладання беларускай літаратуры”. Зафіксаваныя фальклорныя матэрыялы могуць быць цікавыя для літаратуразнаўцаў і лінгвістаў, а таксама настаўнікаў беларускай мовы і літаратуры.

УДК 398.8(476.5)
ББК 82.3(4Бей-4Вит)-433

© ВДУ імя П.М. Машэрава, 2021

ЗМЕСТ

Прадмова	4
1 Каляндарна-абрадавыя песні	7
Калядныя песні	7
Масленічныя песні	10
Валачобныя песні	13
Вясновыя песні	18
Купальскія і пятроўскія песні	20
Жніўныя песні	24
Восеньскія, талочныя песні	26
2 Сямейна-абрадавыя песні	28
Хрэсьбінныя песні	28
Вясельныя песні	30
3 Пазаабрадавыя песні	36
Сацыяльныя песні	36
Сямейна-бытавыя песні	41
Любоўныя песні	47
Дзіцячыя, карагодныя, жартоўныя песні і прыпеўкі	51

ПРАДМОВА

*За першай – самай дарагой для памяці –
Ужо вальней ліліся песні Маці.
І пра вянкi, што віць Купалінцы,
І пра мядуначку на сенажаці,
І пра руплівых жнеек, што нажаліся
І прамаўляюць: “Ой, дабранач, поле!”,
І пра замужніцу, што горка жаліцца
На мужыка – разбоя ды прапоя.*

Ніл Гілевiч

З часоў глыбокай старажытнасці беларускія народныя песні адыгрываюць важную ролю ў духоўна-культурным жыцці нашага народа. У іх знайшло адлюстраванне ўсё, чым жылі беларусы, пра што марылі, на што спадзяваліся, іх думкі і настроі, пачуцці і асаблівасці нацыянальнага светапогляду, маральна-этычныя прынцыпы і нормы жыцця.

Вусную народную творчасць справядліва лічаць ідэальным падмуркам выхавання найлепшых якасцей чалавека. Далучэнне да спрадвечных этнакультурных традыцый праз зварот да найбольш яркіх і самабытных фальклорных узораў народнага слова, бясспрэчна, будзе спрыяць выпрацоўцы маладой генерацыяй сістэмы сапраўдных этнакультурных каштоўнасцей і жыццёвых арыенціраў.

Як слушна адзначыла прафесар І.В. Казакова, “вывучэнне беларускай фальклорнай спадчыны і выкарыстанне яе ў працэсе адукацыі і выхавання адыгрывае значную ролю ў патрыятычным, ідэалагічным і культурным аспекце, развівае пачуццё грамадскай свядомасці і свядомасці нацыянальнай”. На жаль, з кожным годам, змяншаецца колькасць носбітаў народных культурных скарбаў, а самі фальклорныя творы істотна карэктуюцца з улікам сучасных навацый і іншанацыянальных уплываў. Між тым варта памятаць, што для фальклорных тэкстаў неабходна яшчэ іх натуральнае “жыццё” ў соцыуме. Сапраўды, жывое бытаванне песенных традыцый выступае асноўнай умовай існавання фальклору. Таму збор і даследаванне яркіх, па-свойму цікавых і запамінальных узораў вуснай народнай творчасці з’яўляецца важным і неабходным як для грамадства і этнасу ў цэлым, так і для моладзі ў прыватнасці, якая імкнецца да свабоднага і глыбокага асэнсавання культурна-мастацкага фонду беларускай нацыі.

Штогод падчас фальклорных практык студэнты факультэта гуманітарыстыкі і моўных камунікацый ВДУ імя П.М. Машэрава

папаўняюць скарбніцу фальклорнай лабараторыі, якая створана пры кафедры літаратуры, новымі цікавымі народна-песеннымі творамі, паступова пашыраючы арэол вывучэння Віцебшчыны.

Вучэбнае выданне “Народна-песенныя скарбы Віцебшчыны”, у якое ўвайшлі асобныя матэрыялы фальклорных практык апошніх гадоў, несумненна, будзе з поспехам выкарыстана на практычных занятках па фалькларыстыцы і методыцы выкладання беларускай літаратуры студэнтамі, якія навучаюцца па спецыяльнасці 1-21 05 01 Беларуская філалогія (па напрамках). Запісаныя на тэрыторыі Віцебскага рэгіёна песенныя творы будуць садзейнічаць паглыбленню і сістэматызацыі ведаў студэнтаў па абрадавай і пазаабрадавай песеннай творчасці беларусаў, фарміраванню ў іх навыкаў самастойнай працы з тэкстамі народна-песенных твораў і знаёмству з методыкай іх вывучэння ў школе.

Дадзенае вучэбнае выданне будзе карысным для выкладчыкаў гуманітарнага профілю, літаратуразнаўцаў і фалькларыстаў, дыялектолагаў, настаўнікаў беларускай мовы і літаратуры пры правядзенні імі факультатывых заняткаў “Народныя песні і абрады Беларусі” ў X класе ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі, а таксама ў працэсе этнакультурнага выхавання вучнёўскай і студэнцкай моладзі. Народна-песенныя матэрыялы Віцебшчыны могуць быць выкарыстаны даследчыкамі вуснай народнай творчасці беларускага народа і музычнымі выканаўцамі.

Змешчаныя ў рэгіянальным зборы народна-песенных скарбаў Віцебшчыны вусна-паэтычныя творы розныя па сваім ідэйна-тэматычным змесце, жанравай прыналежнасці, вобразнай сістэме, стылявой спецыфіцы. Аднак, думаецца, апублікаваны мясцовы матэрыял будзе цікавым дадаткам да адпаведных профільных прац па фалькларыстыцы, колькасць якіх з кожным годам павялічваецца за кошт руплівай працы як вопытных спецыялістаў, так і маладых філолагаў-энтузіястаў.

Аўтары-складальнікі выказваюць шчырую падзяку студэнтам 31-й групы ФГіМК ВДУ імя П.М. Машэрава Кукушкінай В.А., Мамошынай Д.У., Сушчык Л.У., Фядотавай А.А. за дапамогу па зборы, фіксацыі, моўнай апрацоўцы і камп’ютарным наборы народных песень.

Алена Дзядова, Віталь Падстаўленка

ЭНТУЗИЯСТУ

Усё жыццё ён збіраў дыяменты народныя
Па шляхах Беларусі і ў спёку і ў сцюжу,
Ўсё жыццё яго сэрца высакароднае
Працавала няўтомна і білась напружана.
Ў гуках злоўленай песні жыло незвычайнае:
Шчасце новых гадоў над радзімаю мілай,
Спеў жалейкі над рэчкаю, гукі адчаю, –
Ўсё, чым людскае сэрца вякамі жывілася.

Песні сытых дажынак у жнівеньскім садзе,
Кліч купальскіх агнёў здалёку і зблізку,
Песні жніўных палёў, песні гора і радасці,
Песні маці над першай дзіцячай калыскаю.
І не штучнаю кветкай, а кветкай сапраўднаю,
Не ў паперы, а ў гуках, дарагіх і любімых,
Ўстала песня народу простаю, як праўда,
І такою вялікаю, як гэта магчыма.

Ціха ў зале. І твар яго думкай асвечаны.
Кажа ён пра фальклору адценні і фарбы,
Кажа нам пра жыццё, што адному прысвечана –
Збераганню народных, нязлічаных скарбаў.
“Піце з чыстай крыніцы, з напеваў матчыных,
Сцеражыцеся, хлопцы, частушкі таннай,
Паважайце, любіце бацькоўскую спадчыну –
Ўсё сплыве, а легенда і песня застанецца”.
Хай не ўсё у жыцці так як след атрымалася,
Памятайце, настаўнік, што слова плённае,
Як зярнятка на добрую глебу ўпала,
І ў сэрцах юнацкіх зарунела, зялёнае.
Шмат яшчэ спадкаёмцаў вам трэба выкаваць.
Будзе шлях пераможным, слаўным, бяскрайнім.
На вялікія справы – і сэрца вялікае,
На вялікае сэрца – і лёс надзвычайны.

Уладзімір Караткевіч

1 КАЛЯНДАРНА-АБРАДАВЫЯ ПЕСНІ

КАЛЯДНЫЯ ПЕСНІ

Ой, на моры, на моры

Ой, на моры, моры,
Ды на сінім, сінім,
Шчодры вечар,
Добры вечар. *(2 разы)*

Там ляжала кладка,
Ляжала кадрова,
Шчодры вечар,
Добры вечар. *(2 разы)*

Там хрыстова маці
Рызы паласкала,
Шчодры вечар,
Добры вечар. *(2 разы)*

Хто ж гэтыя рызы
Будзе апранаці,
Шчодры вечар,
Добры вечар. *(2 разы)*

Будзе апранаці
Сам Ісус Хрыстос Бог
Шчодры вечар,
Добры вечар. *(2 разы)*

Вёска Кавалі. Лёзненскі раён

У майго таткі нова хатка

У майго таткі нова хатка.
Коліда! Коліда!

Цясоў ганак, сені на памосці.
Коліда! Коліда!

Гібкі кладкі аж да саду.
Коліда! Коліда!
Як молада па садзіку я хадзіла.
Коліда! Коліда!

Як молада залаты персцёнак я ўраніла.
Коліда! Коліда!

Ішла ж дамоў я тужачы.
Коліда! Коліда!

Дужа тужачы, бядуючы.
Коліда! Коліда!

Напаткала трох малойцаў.
Коліда! Коліда!

Трох малойцаў-рыбалоўцаў.
Коліда! Коліда!

Вы ж, малойцы-рыбалоўцы.
Коліда! Коліда!

Ды закіньце шолкаў невад.
Коліда! Коліда!

Ды злавіце залаты персцень.
Коліда! Коліда!

Я ж вам молада згаджуся.
Коліда! Коліда!

Аднаму буду кумачкай.
Коліда! Коліда!

А другому – суседачкай.
Коліда! Коліда!

А трэцяму – сама маладая.
Коліда! Коліда!

Город Дзясна. Міёрскі раён

На новае лета

На новае лета,
Хай родзіцца жыта.
 Шчодры вечар,
 Багаты вечар.
Жыта, пшаніца,
Усякая пашніца.
 Шчодры вечар
 Багаты вечар.
Дай жа ты, Божа,
Пане гаспадару.
 Шчодры вечар,
 Багаты вечар.
Піва варыці,
Сыноў жаніці.
 Шчодры вечар,
 Багаты вечар.
Гарэлку гнаці,
Дачок аддаваці.
 Шчодры вечар,
 Багаты вечар.
Залезь на баляску,
Дастань каўбаску.
 Шчодры вечар,
 Багаты вечар.

Вёска Веляшковічы. Лёзненскі раён

Ішла свіння па ляду

Ішла свіння па ляду.
Коліда! Коліда!
Рассыпала каляду.
Коліда! Коліда!

Вёска Дэмскія. Міёрскі раён

Цярэшка

Пайду я ў ток, у ток
Пайду я ў ток, у ток,
Знайду я курэй куток.

Вы, куркі, не сакачыце,
Маёй галоўкі не дурыце.
Ёсьць у мяне рэшата пер'я,
Куплю я вам пітушка, напэўна.
Пер'ечка разгубіла –
Пітушка не купіла.

Вёска Дэмскія. Міёрскі раён

МАСЛЕНІЧНЫЯ ПЕСНІ

Бліны

Мы даўно бліноў не елі,
Мы бліночкаў захацелі.
Ой, бліны, бліны, бліны,
Вы бліночкі маі.

Наша старшая сястрыца,
Печ бліны ты масцярыца.
Ой, бліны, бліны, бліны,
Вы бліночкі маі.

Напякла яна паесць,
Соцень пяць, а можа, шэсць,
Ой, бліны, бліны, бліны,
Вы бліночкі маі.

На паднос яна кладзець
І на стол ужо нясець,
Ой, бліны, бліны, бліны,
Вы бліночкі маі.

Будзьце ж, госцейкі, здаровы,
Во й бліны маі гатовы.
Ой, бліны, бліны, бліны,
Вы бліночкі маі.

Вёска Цітова. Лёзненскі раён

У нас маслены дзень

У нас маслены дзень.
Дзве бабы сядзелі,
Кулаком зямлю пабілі,
Пра нявестачак судзілі.

Адна нявеста шэльма была:
Клець запаліла, упрочкі пайшла.
А як там багацце згарэла,
Жалудова бочка віна была,
Ды арэхава масла было.

Вёска Барсукі. Лёзненскі раён

А ў нас сягоння Масленіца

А ў нас сягоння Масленіца, Масленіца.
Вылецела з куста ластавіца, ластавіца.
Яна села на плаце, на плаце,
З кускам сыра ў руцэ, у руцэ.
А кідала масла па каму, па каму,
А хто ўловіць – так таму, так таму.

Вёска Крывое Сяло. Бешанковіцкі раён

Масленіцу запрашальная

Мы маслінку паджыдалі,
Сырам гару набівалі
І маслам палівалі.
А ад сыру гара крута,
А ад масла гара ясна,
Нас масленка спадманіла.
І нас на пост пасадзіла.
На кіслую капусту,
На салодкую саладуху,
На горкую рэдзьку.

Вёска Кавалі. Лёзненскі раён

Наша Масленка катліва

Наша масленка катліва,
Штось катліва,
Люлі, катліва!

А мы масленку пракацілі,
Пракацілі,
Люлі, пракацілі!

Сырам гару набівалі,
Набівалі,
Люлі, набівалі!

Паверх маслам палівалі,
Палівалі,
Люлі, палівалі!

Нашы дзеванькі гулялі,
Штось гулялі,
Люлі, гулялі!

Нашы хлопчанькі гулялі,
Штось гулялі,
Люлі, гулялі!

Нашы маткі штось бурчалі,
Штось бурчалі,
Люлі, бурчалі.

Нас дахаты з горкі клічуць,
Дамоў клічуць,
Люлі, дамоў клічуць.

Вёска Кавалі. Лёзненскі раён

А рана людзі й куры запелі

А рана людзі й куры запелі.
Святы вечар!
Добры вечар!
А я раней за таго Іванку ўстаў,
Па двару пахадзіў, у званок пазваніў,

У званок пазваніў ды ўсіх хлопцаў пабудзіў:
– Уставайце, хлопцы, братцы, на коней сядайце.
На коней сядайце ды выязджайце.
Ды выязджайце
На Масленіцы святкаванне.

Вёска Веляшковічы. Лёзненскі раён

ВАЛАЧОБНЫЯ ПЕСНІ

Добры вечар, гаспадару!

Добры вечар, гаспадару!
Няхай так будзіць!
Ішлі-пайшлі – сюда прыйшлі.
Гаспадару, слічний пану!

Глянй, што на двары дзеіцца,
Што дзеіцца-лялеіцца:
У тваім дварку, як у райку –
Раса пала мядовая.

На тым месцы цэркаў стаяла,
Тры алтары залатыя.
У першым алтары сам Бог сядзіць,
Каля яго – служкі.

Служкі ж яго ўсе святыя.
Чахуюцца, рахуюцца,
Катораму ж перша стаці,
Перша стаці, расчытаці.

Расчыталі, распісалі.
Паставілі перша святца,
Перша святца ж на ўсё лятца:
Свят-Вялікдзень – свят вялікі.

Гаспадар наш п'ець-гуляіць
Усёй сямейкай маладзенькай.
Ён і Бога звелічаіць.
Бога просіць:

– Дай жа, Божа,
Гэта святца праважаці.
Дай другога ж дачакаці.
Прасвятая Радаўнічка.

Радуй, Божа, гаспадара
Усім добрым, усім багаццем.
Святы Юр'я!
Ён і ў Бога першы служка.

Ды ўзяў ключы земляныя,
Земляныя, палявыя.
Адамкнуў зямлю – пусціў расу.
Пусціў расу на ўсю вясну.

Святы Барыс ляды паліць,
Святы Сёмка гной развозіць,
Гной развозіць, раі раіць.
Раі раіць, мяды сыціць.

Святы Пятро – у жыце ядро,
Лугі косіць, Бога просіць:
Дай жа, Божа, пагодачку
Пакасіці, пасушыці.

У гумно звазіці, стажок зрабіці.
Святы Ілля – старая жняя.
Зажынаіць з хлебам-соллю,
З белым сырам, з малым сынам.

Святы Пакроў – усім дамоў
І з косачкай, і з сошачкай.
А Дзмітрый за ўсіх хітрый:
Піва варыць, сыноў жэніць.

Сыноў жэніць, дачок аддаець.
Дачок аддаець, пасаг дзеліць.
А сыночку – па канёчку,
А дачушкам – па кароўцы.

Гаспадару, слічний пану!
Масці кладку –заві ў хатку.
Гаспадынька, не ляніся,
Каля стала павярніся.

Рэдка ходзім – мала просім,
Бо на двары ветры веюць.
Маім братцам ножкі млеюць.
На пасцілку – хоць бутылку.

Пачынальнік – сем коп яек.
Даўшы ж нашым, жыві й ваша:
Будзь здаровы, будзь багаты,
Пражыві ж да сотні лятаў!

Вёска Узмёны. Міёрскі раён

Ідзём-пойдем, мае братцы

Ідзём-пойдем, мае братцы,
Хрыстос уваскрэс, Сын Божы!
Дарогаю шырокаю.
Мы падходзім к твайму дому,
К твайму дому свяцонаму.
У тваім дварку як у вянку.

Гаспадару, слаўны пану!
Гаспадару, мы пытаем,
Ці ты дома, ці ў дарозе,
Ці спіш-ляжыш, спачываеш,
Ці з жаною маладою,
Ці з дзеткамі маленькімі?

Калі не спіш, просім устаці –
Нашай песні паслухаці.
Наша песня вельканоцна.
Чысты чэцьвер сам хазяін:
Сошку ладзіць, каня гладзіць.

А ў суботку ўся работка:
Палы мыюць, яйкі красяць.
А ў нядзелю ідуць у цэркву,
Свянцоначку свенцяць,
Красным яйкам разгаўляюцца.

Гэта святца – каб радавацца
І другога дажыдацца.

Правадніцу праважаюць.
Радаўніца, радуй, Божа,
Хлебам-соллю ды здароўем!

Святы Барыс ляды паліць,
Ляды паліць, барануіць
Зямельку на ярынку.
А Міколы нету дома.
Бярэ ключы, ідзе ў поле,
Зямлю адмыкаіць, расу пускаіць.

Пусціў расу на ўсю вясну –
І цёплую, і мокрую.
Сады цвітуць, пчолкі звіняць.
Святы Шоснік колас точыць.
Святы Сёмка наліваіць.
Святы Іван – і вам, і нам.

Святы Пятро – у жыце ядро.
Святы Ілля – Божая жняя:
Як раз разанець – снапок нажнець,
Як раз ступіць – капа будзіць.
А Прачыста – поле чыста.

Святы Пакроў – усім дамоў
І з сярпочкам, і са снапочкам.
А Міхайла – пакрываіла:
Пакрываіць ваду лёдам,
Ваду лёдам, пчалу медам.

А Дзімітрый за ўсіх хітры:
Піва варыць, сыноў жэніць.
Сыноў жэніць, пасаг дзеліць:
А сыночку – па канёчку,
А дачушцы – па цялушцы.

Сколькі ў лесе цялушак –
Столькі ж табе дачушак.
Сколькі ў тваім дварку калкоў –
Столькі ж табе сыноў.
Рэдка ходзім – мала просім:
Пачынальнік – сем коп яек,
Маім братцам па дзясятку.

Музыканту досыць літра.
Вецер веіць маім братцам.
Маім братцам ножкі млеюць.
Маім братцам доджжык сыпіць,
Мае братцы хочуць выпіць.

Масці кладку, заві ў хатку.
Стаў бутылку небальшую,
Небальшую, гарцовую.
Калі сіла – нясі й сыра.
Хрыстос уваскрэс, Сын Божы!

Вёска Завуцце. Міёрскі раён

А на першы дзень, на Вяліканне

А на першы дзень, на Вяліканне
Хрыстос уваскрэсен божы.
Валачобнікі валачыліся.
А ідзём, ідзём
Куды ж мы зайдзём?
А зайдзём жа мы к пану Сымонку,
Яго хатачка на пагорачку.
Гаспадарок – добры панок,
А ці спім-ляжым, ці адпачываем?
А калі ты спіш, то Бог з табою.
А калі не спіш, гукай са мною.
А не са мною – са сваёй жаною,
А не з жаною – са сваімі дзеткамі.
Са сваімі дзеткамі-малалеткамі.
Выйдзі на дварок, паглядзі ў хлявок.

Вёска Вядзерава Бешанковіцкі раён

А ў ляску, ляску, на жоўтым пяску

А ў ляску, ляску, на жоўтым пяску
Хрыстос уваскрэс, сын Божы.
А там сталяры цэркаў ставілі,
Цэркаў ставілі з чатырма вокнамі.
У першае акно сонейка ўзышло,
У другое акно сокал уляцеў,
У трэцяе акно сам Бог паглядзеў.

Сам Бог паглядзеў, на прыстоле сеў,
На прыстоле сеў, кніжачку чытаў,
Кніжачку чытаў, слёзачкі раняў.
А з той слёзачкі пайшлі рэчачкі,
Пайшлі рэчачкі, пайшлі быстрыя,
Пайшлі быстрыя, беражыстыя.

Вёска Грыгаравічы. Лепельскі раён

ВЯСНОВЫЯ ПЕСНІ

Блаславі, Божа мілы, зіму замыкаці

Блаславі, Божа мілы, зіму замыкаці.
Зіму замыкаці, вясну заклікаці.

Зімою ў вазочку, вясною ў чаўночку,
У цёплым леце ў карэце.

Блаславі, Божа мілы, зіму замыкаці,
Зіму заклікаці, вясну загукаці.

Дай, Божа, нажытага род, на статачак плод,
Людзям на здароўе.

Вясна, вясна, вясна красна,
Што ты нам прынясла?

З карабу жыта вытрасла,
З лукошка гарошак,
А з драбеек канапелек.

Вёска Барсукі. Лёзненскі раён

Ляцела пава распавістая

Ляцела пава распавістая,
Раняла пер'е залацістае.
А там Зіначка пер'е збірала,
Пер'е збірала, у рукавок клала.
Прыйшоўшы дамоў, села за сталом,
Звіла вяночак, выйшла на вулку.
Пахілілася, павалілася,

Пяр'ёвы вянок ніхто не зніміць.
Як сталі буры, як сталі муры,
Падхвацілі пяр'ёвы вянок.
І пакацілі к сіняму мору,
А там рыбакі рыбу лавілі,
Рыбалоўшчыкі, вы малойчыкі,
Злавіце ж вы пяр'ёвы вянок.

Вёска Грыгаравічы. Лепельскі раён

Вясновая

Вясна-красна, што нам прынясла?
Вясна-красна, што нам прынясла?
– Старым бабам па кіёчку,
А дзевачкам па вяночку,
А малойчыкам па коніку,
Па коніку, па вараненькім,
Па сядзельцу залаценькім.

Вёска Завуцце. Міёрскі раён

Добры вечар, паненачка

Добры вечар, паненачка!
Зялён садок вішнёвы!

Адчыні мне акенца!
Зялён садок вішнёвы!

Адчыніўшы, адзавіся!
Зялён садок вішнёвы!

Харашэнька прыбярыся!
Зялён садок вішнёвы!

Пакланіся маме й тату!
Зялён садок вішнёвы!

Хай паклічуць нас у хату,
Зялён садок вішнёвы!

Прывітаюць хлебам-соллю,
Зялён садок вішнёвы!

І пасадзяць па застоллю,
Зялён садок вішнёвы!

Мы па свеце вандравалі!
Зялён садок вішнёвы!

Васкрасенне велічалі!
Зялён садок вішнёвы!

Вёска Пнёва. Лёзненскі раён

КУПАЛЬСКІЯ І ПЯТРОЎСКІЯ ПЕСНІ

Сёння Купала, а заўтра Ян

Сёння Купала, а заўтра Ян,
Зайграй, сонейка, зайграй нам,
Каб у ясным небе звінела,
Каб сырая зямліца стагнала,
Ад дзавоцкага гуляння,
Ад жаночага спявання.

Вёска Пнёва. Лёзненскі раён

Сёння Купала, а заўтра Іван

Сёння Купала, а заўтра Іван.
Хлопцы:
– Будзе-будзе, дзевачкі, ліха вам,
Дык будзе ліха ліхое,
Пагоняць кошак у поле.
А псік, а псік вы, кошачкі,
Забалелі ножачкі.

Дзяўчаты:

– Палезлі кошкі на ёлкі,
Пабралі мальцы даёнкі,
Палезлі кошак даіць.

Вёска Лужкі. Шаркаўшчынскі раён

Купала на Йвана

Купала на Йвана,
На Купала сонца гуляла.
Купала на Йвана,
Над вогнішчам колам стаяла.
Купала на Йвана,
Ой, тут хлопчанькі ўсе белы.
Купала на Йвана,
Хлопчанькі белы, дзяўчаткі мілы,
Ой, Купала на Йвана.

Купала на Йвана,
На Купала сонца стаяла.
Купала на Йвана,
Карагодамі Купала гуляла.
Ой, Купала на Йвана,
Ой, тут дзеўкі красны.
Купала на Йвана.
Дзеўкі красны, хлопцы страшны,
Купала на Йвана.

Вёска Кавалі. Лёзненскі раён

Ай, Купала, Купала

Ай, Купала, Купала,
Дзевак многа прапала.
А ў Купалачкі тры дочачкі.
Адна дочачка тоўста, гарбата,
Другая дочачка тонка, высока,
Трэцяя дочачка бела, румяна.
Тонка, высока зайшла далёка,
Бела, румяна зайшла за пана.
Тоўста, гарбата зайшла багата.

Вёска Роўбы. Ушацкі раён

Ішла Купала сялом, сялом

Ішла Купала сялом, сялом
Казала мальцам:
– Чалом, чалом.
А на мужыкоў ругалася:
– Нашто з Купалкі дзівіліся,

А што ў Купалкі сыноў многа.
А што за многа – тры сыночкі:
Першы сыночак – Васілёк,
Другі сыночак – Іванька,
Трэці сыночак – Дзям’янка.

Ішла Купала сялом, сялом,
Казала дзеўкам:
– Чалом, чалом.
А бабкам наругалася:
– Нашто з Купалкі дзівіліся,
А што ў Купалкі дочак многа.
А што за многа – тры дачушкі:
Першая дачушка – Аксіннечка,
Другая дачушка – Наталлечка,
Трэцяя дачушка – Валечка.

Вёска Барсукі. Лёзненскі раён

Ходзіць чыжык

Ходзіць чыжык, ходзіць чыжык. (2 разы)
Клічыць дзевак на вуліцу.
Дзе вы, дзевачкі?
Выхадзіце.
А вы, жонкі, пасядзіце.
Каза бляець нядоена,
Дзіця плача някормлена.

Вёска Асінаўка. Віцебскі раён

Цёмная ночка Купалачка

Цёмная ночка Купалачка,
На моры вуткі купаліся,
На беражочку сушыліся,
Што я дары не пройденыя,
Хоць парадзёныя, не зліваныя,
Хоць зліваныя, а неснаваныя,
Хоць снаваныя, а невытканыя,
Хоць вытканыя, а небялёныя,
Хоць бялёныя, а дзялёныя,
Таму-сяму па локціку,
Свайму мілому не меручы.

Вёска Мазалава. Віцебскі раён

Ой, рана, рана, на Яна Купала

Ой, рана, рана, на Яна Купала,
На вулачку сонейка дзеванек збірала,
У ручкі сярпачкі давала. (2 разы)
Да годзе, дзеванькі, гуляці,
Да йдзіце ў поле жыта жаці,
Роўнае поле, роўнае. (2 разы)

Зародзіць Бог жыта буйнае,
А ярую пшаніцу ды на навіне,
Ды збірайся, родзе, увесь-увесь ка мне. (2 разы)

Вёска Стасева. Лёзненскі раён

Ішла Купалка сялом

Ішла Купалка сялом, сялом. (2 разы)
Закрыўшы вочкі пяром, пяром.
А сталі людзі дзівіцца,
А што за людзі за дзіўныя,
Ці вы Купалку не відзілі?

Вёска Машканы. Сенненскі раён

Пойдзем, сястрыца, з гары на далінку

Пойдзем, сястрыца, з гары на далінку.
Ночка малая, купальная!

Наберам, сястрыца, жоўтага пясочку.
Ночка малая, купальная!

Пасеім, сястрыца, на татавай ніўцы.
Ночка малая, купальная!

Пясочку не ўзысці – мне ў таткі не быці.
Ночка малая, купальная!

Ды пойдзем, сястрыца, з гары на далінку.
Ночка малая, купальная!

Наберам, сястрыца, жоўценькай пшанічкі.
Ночка малая, купальная!

Пасеім, сястрыца, на татавай ніўцы.
Ночка малая, купальная!

Пшанічка ўзыхдзе – мне ў свёкаркі быці.
Ночка малая, купальная!

Горад Дзісна. Міёрскі раён

Сонейка, сонейка

Сонейка, сонейка,
Ян з Пятром ходзяць,
Сонейка, сонейка,
Да па межах ходзяць.
Сонейка, сонейка,
Да жыта гладзяць,
Сонейка, сонейка,
Да ідучы гаварылі:
Сонейка, сонейка,
Усё жыта добрае.
Сонейка, сонейка,
Юрасёва яшчэ лепшае,
Сонейка, сонейка,
Габрусёва найлепшае,
Сонейка, сонейка,
Юрасёва ў трубу ўецца,
Сонейка, сонейка,
Габрусёва ў скірты кладзецца.

Вёска Загарадна. Лёзненскі раён

ЖНІЎНЫЯ ПЕСНІ

Разгарыся, вячэрняя зорка

Разгарыся, вячэрняя зорка
Перад ранняй,
Расхадзіліся, нешта гаспадаранькі,
Перад жнейкамі,
Кожны выносіць цясновыя сталы
На чыстыя двары,
Бяры залатыя ключы
З-за пояса,
Адмыкай жа залатымі ключамі

Зялёную скрыню,
Выбірай у зялёнай скрыні
Бялёныя абрусы,
Засцілай, наша гаспадыня,
Цясновыя сталы,
Налівай жа, наша гаспадыня,
Залатыя кубкі,
А частуй жа старшую жнейку:
– Будзь здарова, старшая жнейка,
На здароўе, мая гасподначка.

Вёска Кавалі. Лёзненскі раён

Досыць ядранаму жыту стаяці

Досыць, досыць ядранаму жыту стаяці,
Досыць, досыць.
Пара, пара ядранаму жыту на полі снапамі,
Пара, пара.
Пара, пара ядранаму жыту на таку трапаць,
Пара, пара.
Пара, пара ядранаму жыту ў дзяжы падыходам,
Пара, пара.
Пара, пара ядранаму жыту ў пячы падростам,
Пара, пара.

Вёска Тумілавічы. Докшыцкі раён

Ой, закацілася сонейка

Ой, закацілася сонейка,
Усё з гары ў далінку,
Ой, зрабі нам вячэраньку.
Няхай вечар барздзей будзе,
Майму сэрцу лягчэй будзе.
Нахадзіліся ножанькі,
Ой, нарабіліся ручанькі,
Сярпы не жнуць, нажаліся,
Ручкі не зяржаць, назгібаліся,
Насвяціліся вочанькі,
Аж да цёмнае ночанькі.

Вёска Красыні. Лёзненскі раён

Як пайду я каля лесу

Як пайду я каля лесу
Блізка-блізка.
Ступаючы
Нізка-нізка.
Да найду я цёплу хатку –
Не родную матку.
Не пытаецца яна, ці баляць ручкі,
Ці баляць плечкі,
А пытае, ці многа я нажала,
Копак навязала.

Вёска Матырына. Ушацкі раён

ВОСЕНЬСКІЯ, ТАЛОЧНЫЯ ПЕСНІ

Талочная

Талачу, талачу – не талочыцца.
Не даюць гарэлкі, мне й не хочацца.
Талака, талака – талакі не ўняць.
Не дадуць гарэлкі, не буду пяць.
Казалі на мяне, што я п'яніца,
А я ў свайго свёкаркі ўся парадніца.
Казалі на мяне:
– Пасялушачка.
А я ў свайго свёкаркі весялушачка.
Я пайду малада быстрай ракою,
Абламлю каліну правай рукою.
А тая каліна ды ў руцэ звяла,
Я свайго свёкарку ў гасцейкі звала.
Я й піва варыла, мёд салатзіла,
Аднак свайму свёкарку ніяк не ўгадзіла.
І піва не п'яна, мёд не салодак.

Вёска Угрынкі. Ушацкі раён

У нас сённяя талака

У нас сённяя талака, талака,
Шчука рыбу валакла, валакла,
Талочнікі не пяюць, не пяюць,

Ім гасцінца не даюць, не даюць.
А на двары дый не рана.
Вы гасцінцы дайце,
Песні вымагайце,
А на двары дый не рана.
У нашага гаспадара
Кудравая галава,
А на двары дый не рана.
Ён кудрамі патрасе,
Нам гасцінец прынясе,
А на двары дый не рана.
Гаспадыня-вутка,
Варочайся хутка,
А на двары дый не рана.
А стаў кашу на стол,
А гаршчок пад стол,
А на двары дый не рана.

Вёска Смалоўка. Гарадоцкі раён

А ў нашым лесе

А ў нашым лесе ўсе кусты густыя,
Усе кусты густыя, усе зялёныя.
На іх цвяточкі ўсе ружовыя.
Сарву цвяточак, саўю вяночак,
Да надзену на галовачку,
На галовачку праз любоўнічку.

Вёска Машканы. Сенненскі раён

У цёмным лесе

У цёмным лесе мядзведзь рыкае,
Мядзведзь рыкае, дзевак пужае.
– Пужай, не пужай, дык мы не баімся,
Толькі баімся восеньскай ночкі.
Восеньская ночка разлуку дае,
Да разлучвае з бацькамі, з матулькай,
Ды прылучае к свёкру, к свякроўцы,
К свёкру, к свякроўцы, к ліхой залоўцы.

Вёска Машканы. Сенненскі раён

Ці наша доля такая

Ці наша доля такая,
Што наша гаспадынька скупая.
Сядзіць у куточку на палочку,
Держыць гарэлачку ў падалочку.
Ківае, міргае на мужа:
Хавай, мужу, чарку, бутэльку:
Пап'юць талачані ўсю тваю гарэлку.

Вёска Ліцвінава. Полацкі раён

2 СЯМЕЙНА-АБРАДАВЫЯ ПЕСНІ

ХРЭСЬБІННЫЯ ПЕСНІ

А дождж ідзець

А дождж ідзець, раса падзець
На куміну хату.
А кумочак, касі мяту
Ды накрый куме хату.
А дож ідзець, раса падзець
На куміны сені.
А кумочак, касі сена
Ды накрый куме сені.

Вёска Ліцвінава. Полацкі раён

Плавала вутачка

Плавала вутачка – гусь на вадзе.
Яе пер'ейка ўсё ў золаце.
Сучыся, пер'ейка, сучыся,
Вучыся малое дзіця, вучыся.
– Ды як малога назваці?
– Назавем яго сакалком.

Вёска Іванск. Чашицікі раён

А ў чыстым полі карчомка стаяла

А ў чыстым полі карчомка стаяла,
А ў той карчомцы калыска вісела.
А каля калыскі дзяўчына сядзела.
Дзяўчына сядзела, дзіця калыхала,
Дзіця калыхала, на смерць праклінала:
А каб ты, дзіцятка, з калыскі ўпала,
Як мне, маладзенькай, ты свет завязала.
Ні клянi, дзяўчына: то наша прычына.
Дам табе пасагу – каня варанога,
Каня варанога і сына малога.

Горад Міёры

Ды запрагайце

Ды запрагайце, ды запрагайце
Ды дванаццаць петухоў,
Ды дванаццаць петухоў.
Ды завязіце, ды завязіце
Нашу бабку дамоў,
Нашу бабку дамоў.

Вёска Завуцце. Міёрскі раён

Кума па садзе хадзіла

Кума па садзе хадзіла,
Кума расаду садзіла.
А кум па садзе пахадзіў,
Куміну расаду пахваліў:
– Расці, расадка, бухмата,
Жыві, кумка, багата.
Расці, расадка, высокая,
Жыві, кумка, далёка.
Расці, расадка, нізенька,
Сядзь, мая кумка, блізенька.

Вёска Забор'е. Сенненскі раён

ВЯСЕЛЬНЫЯ ПЕСНІ

Чырвоная каліна

Ай, чырвоная каліна, каліна,
Ці не досыць стаяць у лозе,
Ай, ці не досыць стаяць у лозе,
Пара перайсці к дарозе,
Ай, пера-перайсці к дарозе,
Ай, к таму гасцінцу бойкаму,
Ай, маладая Манечка, Манечка,
Ці не досыць гуляць у мамкі?
Пара перайсці к свякроўцы,
Ай, пара перайсці к свякроўцы,
Ай, к той свякроўцы-шальмоўцы,
Ай, к тым дзевярам-жандарам.

Вёска Кавалі. Лёзненскі раён

Да разгарэлася каліна

Да разгарэлася каліна,
Да перад сонцам стоячы,
Дробныя іскаркі ронячы.
Тушыў ветраньку – не патушыў,
Па полю іскаркі разнасіў.
Расплакалася дзевачка,
Перад татачкам стоячы.
Сунімаў татачка – не суняў.
– Да дзіцятка маё любае!
Аддаю цябе ад сябе
У тых людзі дзіўныя,
Што мяняюць коней без цаны,
Да што б'юць жонак без віны!

Вёска Стасева. Лёзненскі раён

Сама сяду ў агарод ля варот

Сама сяду ў агарод ля варот,
Каня пушчу ў агарод, у агарод.
– Не еш, не еш, конь, траву,
Ды паеш, конь, краскі.

Мне ў матуленькі не быць,
З красачак вялкоў не віць.
Ёсць ў таткі меншыя,
Будуць яны вянкi віць.

Вёска Прамышляды. Пастаўскі раён

Малада Волечка па магільнечку хадзіла

Малада Волечка па магільнечку хадзіла.
А яна буйна-буйна ветру прасіла:
Павейце вы, буйныя вятры, з даліны
І забярыце жоўтыя пяскі з магілы.
Пабіце вы грабовы доскі на крошкі
А падыміце майго татульку на ножкі.
А няхай жа ён на ножачках пастаіць,
А няхай жа ён майго вяселля паглядзіць.
Грабавыя доскі сціснулі ножкі – не ўстану,
Жоўтыя пясочак засыпаў вочкі – не гляну.

Вёска Мяшкова. Талачынскі раён

Стукнула, грукнула на дварэ

Стукнула, грукнула на дварэ.
Паглядзі, мамулька, ці да мяне.
Па цябе, дачушка, па цябе,
А скажы, мамулечка, нет мяне.
А як жа мне лгаці,
Калі засталі сваточкі ў хаце.

Вёска Варапаева. Пастаўскі раён

Ой, будзем, будзем

Ой, будзем, будзем,
Мая мамка, вічэріць.
Павічэріўшы, мая мамка, дзяліцца.
Табе, мамка, новая хата, камора,
А мне, маладой, скрыня, пярына й карова.
Табе, мамка, у етай хаткі векаваць,
А мне, маладой, толькі ночку пагуляць.

Вёска Вярэчча Гарадоўскага раёна

Волечка ў татулькі дары просіць

Волечка ў татулькі дары просіць: *(2 разы)*

–Татулька родненькі, адары мяне. *(2 разы)*

Дачушка родная, чым цябе адарыць? *(2 разы)*

Хлебам-соллю і добраю доллю. *(2 разы)*

Вёска Папоўка. Сенненскі раён

Васечка, не забудзь

Васечка, не забудзь,

Што табе мамулька казала:

Першай чарачкі не піць. *(2 разы)*

Коніку на грыўку ўзліць,

Каб была грыўка румяна,

Каб была Марусечка паслухмяна.

Не пазніся, не пазніся.

Твая цешча ліхая

Сабалямі вароты закрывала,

Лісточкамі двор высцілала.

Золатам ганачак засыпала.

А я сабалі разламаю,

А я тыя лісточкі саграбу,

А я сваіх конікаў заганю

І сваю Марусечку забяру.

Вёска Варапаева. Пастаўскі раён

Сваточкі-галубочкі, просім вас

Сваточкі-галубочкі, просім вас,

Каб не было нашай Волечцы дрэнна ў вас.

І каб не была вячэрачка над сталом,

І каб не была пасцелечка за вуглом,

І каб не была істопачка за хатку,

І каб не была суседачка за мамку.

Вёска Крапіўна. Аршанскі раён

Чаго, Сярожка, не весел?

Чаго, Сярожка, не весел? (2 разы)
Ці ў цябе дружына з сямі сёл? (2 разы)
У цябе дружына-радзіна, (2 разы)
У цябе дружочкі-браточкі, (2 разы)
У цябе сваціцы-сястрыцы, (2 разы)
У цябе прыданы-цётачкі? (2 разы).

Вёска Чарневічы. Глыбоцкі раён

Плывец шэрая вутка па рацэ

Плывец шэрая вутка па рацэ.
Плачыць, плачыць родная мамка па дачцэ.
Не плач, не плач, мая мамулька, слязою,
А мы будзем жыць недалёчка з табою,
А ты будзеш пшано жаці ў полі,
А я буду бяллё мыць на моры.
А як сайдзёмся – пагаворым з табою,
А як разойдземся – зальёмся слязою.

Вёска Більдзюгі. Шаркаўшчынскі раён

Чырвоная каліначка

Чырвоная каліначка,
Блізка к саду стаяла,
Ды расою прыпала.
Там дзеванька верасу брала,
Расою вымывалася,
Да шлюбу сабіралася.
У мамачкі пыталася:
– Мамачка мая родная,
У што ж мне прыбіраціся?
– Дзіця маё ды маладое,
Прыбяры сябе ў золата.

Вёска Веляшковічы. Лёзненскі раён

А ў дарогу, мой брацітка

А ў дарогу, мой брацітка, у дарогу. *(2 разы)*

Набірай з сабой злота-серабра памногу. *(2 разы)*

А ў дарозе тры прычыначкі бываіць. *(2 разы)*

Першая прычыначка – тваіх конікаў забяруць, *(2 разы)*

Другая прычыначка – табе дзеўку не аддадуць, *(2 разы)*

Я за коніка злотам-серабром расплачусь *(2 разы)*

А за дружыначку гарэлачкі адаб'ю, *(2 разы)*

А за дзяўчыначку паклонамі адаб'ю. *(2 разы)*

Вёска Лужкі. Шаркаўшчынскі раён

А ў нас вяселле будзе

А ў нас вяселле будзе, *(2 разы)*

Вяселле ў нас, ой, вяселле, *(2 разы)*

Запрашаем да нас, людзі, *(2 разы)*

Запрашаем да нас, запрашаем, *(2 разы)*

Маладых мы сустракаем, *(2 разы)*

Сустракаем мы іх, сустракаем. *(2 разы)*

Вёска Івесь. Глыбоцкі раён

Зязюленька

Кукавала шэрая зязюленька,
У маладым садочку ў цішы,
Гадавала дачухну матуленька,
Аддавала ёй цяпло душы.

Узрастала дачухна прыгожая,
Заплятала рукою касу.
Паглядалі хлопцы заварожана
На яе дзявочую красу.

Перастала кукаваць зязюлька,
Салавей у садзе засвістаў.
Адчувала сэрданькам матуленька,
Раставання час ужо настаў.

Вёска Барсукі. Лёзненскі раён

З-за леса сонейка іграе

З-за леса сонейка іграе-іграе,
Ванечка коніка сядлае-сядлае.
А ў яго мамачка пытае:
– Куды ж ты, Іванечка, паедзеш?
– Паеду, мамачка за лясок.
Пачуеш Манечкін галасок.
Там мая Манечка гуляе,
Жоўтыя арэшкі шукае.
Ванечка з Манечкай роўныя.
Жоўтыя арэшкі гніць будуць,
Ванечка з Манечкай жыць будуць

Вёска Шарагі. Міёрскі раён

Як табе, маё сонейка

– Як табе, маё сонейка,
З месяцам разысціся,
З месяцам разысціся?
– Я пайду па залессейку,
Я пайду па залессейку,
Хмарачкай апушчуся,
Хмарачкай апушчуся.
Доджыкам абальюся
І з месяцам разыдуся.

– Як табе, мая дзевачка,
З мамачкай разысціся,
З мамачкай разысціся?
– Я пайду па застоллейку,
Я пайду па застоллейку.
Коскамі апушчуся,
Коскамі апушчуся,
Слёзкамі абальюся
І з мамачкай разлучуся.

Вёска Кавалі. Лёзненскі раён

Ой, мясячык ты мой ясененькі

Ой, мясячык ты мой ясененькі,
Асвяці ж нам дарожаньку,
Асвяці ж нам дарожаньку,
Каб ісці да доміку.
Каля саду-вінаграду
Да татачкі на параду,
Да свякроўкі на вячэру,
Да мілога на пасцелю.
Вячэрайка ў галушачкі
Пасцель была ў падушачкі.

Вёска Баравікі. Сенненскі раён

3 ПАЗААБРАДАВЫЯ ПЕСНІ

САЦЫЯЛЬНЫЯ ПЕСНІ

Жыў я ў пана першае лета

Жыў я ў пана першае лета,
Даў мне пан за гэта курку!
Мая курка-натапурка па двары ходзіць дый ходзіць,
Стада цыплят водзіць дый водзіць.
Курачка, чарнушачка, чорненькі чупок!

Жыў я ў пана другое лета,
Даў мне пан за гэта вуць!
Мая вуць – ваду муць!
Мая курка-натапурка па двары ходзіць ды й ходзіць,
Стада цыплят водзіць дый водзіць.
Курачка, чарнушачка, чорненькі чупок!

Жыў я ў пана трэцяе лета,
Даў мне пан за гэта гусь!
Мая гусь – траву кусь!
Мая вуць – ваду муць!
Мая курка-натапурка па двары ходзіць дый ходзіць,
Стада цыплят водзіць дый водзіць.
Курачка, чарнушачка, чорненькі чупок!

Жыў я ў пана чацвёртае лета,
Даў мне пан за гэта індыка!

Мой індык – шчылдык!
Мая гусь – траву кусь!
Мая вуць – ваду муць!
Мая курка-натапурка па двары ходзіць дый ходзіць,
Стада цыплят водзіць дый водзіць.
Курачка, чарнушачка, чорненькі чупок!

Вёска Асінаўка. Віцебскі раён

Дробна драбніца

Ад панядзелка да панядзелка
Дробны дождж ідзе.
Сабралася бедна басата
Ды гарэлку п'е. (2 разы)

П'ём мы гарэлку, п'ём мы вішнёўку,
Будзем піць віно.
А хто прыйдзе з нас пасмяяцца –
Будзем біць таго.
Вось ідзе дзядзька, дзядзька багаты –
Насміхаецца.
Скуль жа, скуль жа
Бедна басата так напіваецца?
– Ой жа ты, дзядзька, дзядзька багаты,
Ты не смейся з нас!
Бяры ў рукі чарку гарэлкі –
Выпівай за нас!
– Рад бы я выпіць, рад бы я і з'есці,
Рад бы закусіць.
Ёсць у мяне сто рублёў грошай –
Шкода размяняць.
– У цябе сотня, а ў нас драбніца,
Дык не смейся з нас,
Ідзі-ка ты к чорту, дзядзька багаты!
К чорту йдзі ад нас!
Адзін за ручкі, другі за ножкі,
Трэці ў карак б'е.
Не хадзі ж ты, дзядзька багаты,
Дзе басата п'е.
Дробна драбніца, дробна драбніца.
Дробны дождж ідзе.
Сабралася бедна басата
Ды гарэлку п'е.

Вёска Веляшковічы. Лёзненскі раён

Як я молада была

Як я молада была,
Дык я рана ўстойвала.
Я каўнер вымывала
Свайму большаму брату.
Па дарогах хадзіці.
Гасудару служыці.

У каўнярочку выйшла,
Ай, жаркае сонца.
У рукавачку выйшла,
Ай, ясен мясячык.
У падолачку выйшла,
Ай, дробныя звёзды.

Ад сонейка, браточак,
Табе цёпленька будзіць.
Ад мясячка, браточак,
Табе відненька будзіць.
Ад звёздачак, браточак,
Табе весела будзіць.
Па дарогах хадзіці,
Гасудару служыці.

Вёска Загарадна. Лёзненскі раён

Ой, ды развівайся, дубе зеляненькі

Ой, ды развівайся, дубе зеляненькі,
Заўтра мароз будзе.
Ой, збірайся, хлопец маладзенькі,
Заўтра паход будзе. (2 разы)

– Я й марозу дай не баюся,
Зараз пацягнуся.
Я й паходу дай не баюся,
Зараз пацягнуся. (2 разы)

Ой, ды развівайся, дубе зеляненькі,
У полі пры даліне,
Ой, збірайся, хлопец маладзенькі,
Бараніць Радзіму. (2 разы)

Ой, пахіліўся дубе зеляненькі,
Пахіліўся долу.
Ой, вы, хлопцы, добрыя малойцы,
Вярніцеся дадому. (2 разы)

Вёска Загарадна. Лёзненскі раён

А выйду я на вулачку

А выйду я на вулачку.
Ай, гляну я сюды-туды:
Ці не едзе мілы з вайны?
Я мілага пераймаю,
Вароцейкі адчыняю.
Я коніка за ўздэчачку,
А мілага за ручачку.
Я коніка на стаенку,
А мілага на скамейку.
Я коніку аброк даю,
А міламу мядок даю.

Вёска Параф'янава. Докшыцкі раён

Памёр, памёр салдаціку

Памёр, памёр салдаціку
У нядзелечку рана.
Палажылі салдаціка
У святліцы на лаве.
Ой, вы, добрыя малойцы,
Учыніце волю:
Вы пусціце сівы коні
За целам за мною.
Няхай заржуць сівы коні,
Ідучы за мною,
Няхай чуюць айцец-маці
Са ўсёю раднёю.
Як пачула матуленька,
Залілась слязамі,
Узгаласіла родна маці
Горкімі славамі:
– Каб я была зязюленькай
Да ўмела лятаці,

Паляцела б я па свету
Сыночка шукаці.
Прыляцела б на магілу,
Да сказала б “ку-ку”,
Падай, падай, мой сыночак.
Мне правую руку.
– Ой, рад бы я, матуленька,
Абедзве падаці,
Сырой зямлёй засыпалі,
Не магу падняці.
Памяніце добрым словам
У магіле салдата,
Накажыце жане маёй
Дзяцей гадаваці.

Вёска Загарадна. Лёзненскі раён

Ночка цёмная

Ночка цёмная, ноч нявідная.
Галоўка мая бедная, эх!
З кім жа ночку спаць,
З кім жа размаўляць,
Далёка-далёка мілы ад мяне.

Далёка-далёка мілы ад мяне.
У чужой старонцы не блізка ад мяне
Стаіць над ракой, махае рукой:
Давай, мілая мая, перайдзі сюда.

Мілая мая, перайдзі сюда.
Стаю над ракой, студзёна вада, эх!
Ночка цёмная, ноч нявідная,
Ты мая галубка, прыляці сюда.

Трэба перайсці, пераход знайсці.
Студзёна вада, глыбока рака,
Пераход знайшла кладачка танка,
І кацілася, і скацілася, і ўтапілася.

Вёска Заверына. Лёзненскі раён

За клянамі зялёнымі

За ваколіцай ля вёскі,
Дзе гармонікі чуваць,
Пад радзімаю бярозкай,
Пачынаю я чакаць. (2 разы)

Прыпеў:

За клянамі зялёнымі,
Села сонца за клёнамі,
Нават месяц ужо ляцеў,
А каханая, дзе ж ты, дзе?

Але прыйдзе прыгажуня,
Абдыму паперш яе.
Потым моцна пацалую,
Хай жа помніць пра мяне. (2 разы)

Прыпеў:

За клянамі зялёнымі,
Села сонца за клёнамі,
Нават месяц ужо ляцеў,
А каханая, дзе ж ты, дзе?

Не прыйшла мая каханка,
Ненаглядная мая.
Засталося мне даранку
Слухаць трэлі салаўя. (2 разы)

Прыпеў: (2 разы)

За клянамі зялёнымі,
Села сонца за клёнамі,
Нават месяц ужо ляцеў,
А каханая, дзе ж ты, дзе?

г.п. Лёзна (песня фальклорнага гурта “Медуница”)

СЯМЕЙНА-БЫТАВЫЯ ПЕСНІ

Усе зорачкі паўзыходзілі

Усе зорачкі паўзыходзілі,
Усе суседачкі папраходзілі.
Не ўзышоў месяц белы найяснейшы,

Не прыйшоў татулечка мой найраднайшы.
Татулечка мой, я ночку не спала,
Татулечка мой, лісточкі пісала,
Татулечка мой, табе я іх слала.
Татулечка мой, чаму не прыйшоў?
Татулечка мой, ці лісток не дайшоў?
Татулечка мой, ці адрасок не сышоў?
Татулечка мой, ці дарожка даўга?
Татулечка мой, ці дарожка камяніста?
Татулечка мой, ці дарожка гарыста?
Татулечка мой, калі дарожка доўга –
Я конікаў распрагу і сама падбягу,
Татулечка мой, калі дарожка гарыста –
Дык я тыя горы раскалю,
Татулечка мой, калі ж яна камяніста -
Дык я тыя камяні раскачаю.

Вёска Кавалі. Лёзненскі раён

Купалася Кася ў моры

Купалася Кася ў моры,
А ля яе пара коней.

Пакуль Кася скупалася,
Ні аднаго не асталася.

Ішоў Ясенька з касцёлу
Узяў коніка са двору.

Пайшла Касенька ў пакоі,
Да Ясютачкі па коней.

Проша, Яся, коней аддаць,
А за шкоду бэндзе згадаць.

Вёска Дэмскія. Міёрскі раён

Нікога мне не жаль

Нікога мне не жаль,
Як татку свайго.
На каго ён памяняў,
Мяне замуж аддаў,

– Ці на хату багату,
Ці на коней вараных,
Ці на служак маладых?
Хоць і хата багата,
Невясёла мне жыць,
Хоць і коні варанья,
Мне не ездзіць на іх.
Хоць і слугі маладыя,
Не загадаваць мне.
Самі сядуць абедаці,
Мяне шлюць па ваду.
А нясу ж я ваду ды прыслушаюся.
Сям’я мужа навучаіць, нагавараваіць:
– Ты чаму жонку не б’еш,
Жонцы волю даеш?
– А за што мне жонку біць,
Калі з жонкай міла жыць?

Вёска Завыдрына. Ушацкі раён

Вячэрняя зара пала

Вячэрняя зара пала, пала.
Учора ў мяне бяда стала, стала.
Звалілася свякроўка з тыну,
Да ў зялёную крапіву.
Не жаль мне свякровачкі,
А жаль мне крапівачкі.

Вёска Дунілавічы. Пастаўскі раён

Божа ж мой, вяліка бяда

Божа ж мой, вяліка бяда, бяда!
Далі мне старога дзяды, дзяды
Старога, нягожага,
Дужа непрыгожага.
А ні з ім у мір пайсці,
А ні з ім дома быці.
У мір пайсці – сварыцца,
Дома быць – пабіцца.

Вёска Слабада. Лепельскі раён

Каля месяца, каля яснага

Каля месяца, каля яснага
Усё дробныя звёзды,
У нашага гаспадара каля століку
Усё любыя госці.

А ты, Андрэйка, ты татулькаў сын,
Паглядай жа часцей,
А ты чарачка пазлачоненька.
Да хадзі ж ты часцей.

Вёска Веляшковічы. Лёзненскі раён

У цёмны лясок у грыбы пайшла

У цёмны лясок у грыбы пайшла.
З грыбоў ішла і ў пір зайшла.
У пірушачцы загулялася,
А дамоў ісці забаялася.
Пятух пяць – я дамоў не йду,
І другі пяць – а я й не думаю.
Як зара ўзышла – я дамоў пайшла.
А варотачкі адкрываюцца,
А мой міленькі прачынаецца,
А мой міленькі прачынаецца,
У мяне вазьмі ды й пытаецца:
– Мая міла, дзе ўсю ноч была?
– Мой міленькі, за табой спала.
А няўжо ж ты, мілы мой, адурачыўся,
Усю ноч ад мне адварачваўся.
Я малодачка, я салодачка,
А ты ляжыш, як калодачка.

Вёска Павулле. Ушацкі раён

Пайду я па чародзе

Пайду я па чародзе
У дзявочым карагодзе,
Арэшкі лускаючы,
Дзядульку шукаючы.
Дзевачкі, сястрыцы мае,

Знайдзіце дзядульку вы лепш.
Мой дзедка далёка ў горадзе,
На руках пярсцёнкі блішчаць,
На грудзях – цэпачка залаціцца,
Мой дзедка гуляць пайшоў.

Вёска Слабада. Лепельскі раён

Чаго, Манечка, не расчасалася

Чаго, Манечка, не расчасалася,
Ой, рана-рана не расчасалася?
А на каго ж ты спадзявалася,
Ой, рана-рана спадзявалася?
Ці на мамульку на старэнькую,
Ой, рана-рана на старэнькую,
Ці на сястрыцу на маленькую,
Ой, рана-рана на маленькую.

Вёска Варапаева. Пастаўскі раён

Жыта зелянее

Харошыя госці ў мяне.
Зялёнае жыта за сялом,
Харошыя госці ў мяне.
Зялёнае жыта, зелянее,
Харошыя госці ў мяне.
Зялёнае жыта жанчыны жнуць,
Харошыя песні ў нас пяюць.
Зелянее жыта, зелянее,
Харошыя госці ў мяне.
Зялёнае жыта на раду,
Харошыя госці да ладу.

Вёска Шарабаі. Глыбоцкі раён

Ветрык вее, сонейка грэе

Ветрык вее, сонейка грэе,
Люлі, люлі сонейка іграе.
А мой міленькі касіць не ўмее,
Люлі, люлі, касіць не ўмее.

Узяў касіцу, пайшоў касіці,
Люлі-люлі, пайшоў касіці.
А мне, маладой, абед варыці,
Люлі-люлі, абед варыці.
Абед гатую, бяду бядую,
Люлі-люлі, бядую.
Каб мой абедзік хаця б зварыўся,
Люлі-люлі, зварыўся.
Каб мой міленькі не знаравіўся,
Люлі-люлі, не знаравіўся.
Ой, як згатую, панясу паесці,
Люлі-люлі, панясу паесці.
Скасіў міленькі, што недзе сесці,
Люлі-люлі, недзе-недзе сесці.

Вёска Кавалі. Лёзненскі раён

Ідзём, пойдзём ўдоль вуліцы

Ідзём, пойдзём ўдоль вуліцы.
Спявайце, братцы, спявайце!

Удоль вуліцы, у дзяўчынскі двор,
Спявайце, братцы, спявайце!

Дзяўчынскі двор на сем вакон.
Спявайце, братцы, спявайце!

– Добры вечар, дзяўчыначка,
Спявайце, братцы, спявайце!

Ці спіш, ляжыш, спачываеш?
Спявайце, братцы, спявайце!

Калі ты спіш, устань з ложку,
Спявайце, братцы, спявайце!

Устань з ложку, абуй ножку,
Спявайце, братцы, спявайце!

Прычашыся гладзюсенька
Спявайце, братцы, спявайце!

Ды падыдзі бліжусенька,
Спявайце, братцы, спявайце!

Сядзь пад вакном на ўсход сонца.
Спявайце, братцы, спявайце!

Проці акна зялёны сад.
Спявайце, братцы, спявайце!

А ў тым садзе-вінаградзе
Спявайце, братцы, спявайце!

Кветкі цвітуць, расцвітаюць,
Спявайце, братцы, спявайце!

Птушкі пяюць, распяваюць.
Спявайце, братцы, спявайце!

Вёска Роўбы. Ушацкі раён

Не сячы, мой татулька

Не сячы, мой татулька,
Пры дарозе бярозы.
Не палі, мой брацейка,
У лужочку травіцы.
Не бяры, мая матуля,
З крыніцы вадзіцы.
Не шчыплі, мая сястрыца,
У садочку цвяточкаў.

Вёска Панізоўе. Аришанскі раён

ЛЮБОЎНЫЯ ПЕСНІ

Ой, белая бярозанька

Ой, белая бярозанька
Голлечкам да сонца.
Заплакала дзяўчыначка,
Гледзячы ў аконца.

Ой, белая бярозанька
Шумна зашумела.

Маладзенькай дзяўчыненьцы
Галоўка балела.

Ой, балела, не балела,
Самі слёзы льюцца,
Што да мяне, маладзенькай,
Няўдалыя ўюцца.

Хоць віціся, не віціся,
Я ваша не буду:
Каму дала белу ручку,
То з тым жыці буду.

– Ой, каб табе, таварышу,
Дукатаў не стала,
Як я любіў дзяўчыначку,
Табе шкода стала.

Ой, каб ты ж, таварышу,
З ёю не разбыўся,
Як я любіў дзяўчыначку,
А ты забраў сабе.

Вёска Веляшковічы. Лёзненскі раён

Ой, у дуброве

Ой, у дуброве каля дарожкі
З мілым гулялі да самае ночкі.
Мы там гулялі, мы там хадзілі,
Аб нашым шчасці ўсе гаварылі.

Што нарабіла гэта каханне,
Мы прагулялі аж да світання.
Салоўка спяваў нам, раса апала,
І развітання пара настала.

Прыйшлі пад хату, усе моцна спалі,
Толькі салоўкі тут шчабяталі,
Дзяўчына кажа:
– Баюсь матулі,
Як зайсці ў хату, каб не пачулі?

Чаго баюся, сама не знаю,
Свайго мілога моцна кахаю,
І ты, матуся, калісь кахала,
З таткам да позняй ночкі гуляла.

Вёска Заверына. Лёзненскі раён

Коні

Паеду за вёску, каля лесу стану.
Пушчу коней на палянку, дай паразважаю,

Прыпеў:

Гэй вы, коні варанья,
Вы не падвядзіце.
Дзе жыве мая дзяўчына,
Хуценька бяжыце.

Ой, якой дарогай ехаць, каб не памыліцца.
Ты свяці мне, ясны месяц, еду я жаніцца.

Прыпеў:

Гэй вы, коні варанья,
Вы не падвядзіце.
Дзе жыве мая дзяўчына,
Хуценька бяжыце.

Каханая мая, любая, я хутка прыеду.
Конікі мае вараненькія помняць да цябе дарожку.

Прыпеў:

Гэй вы, коні варанья,
Вы не падвядзіце.
Дзе жыве мая дзяўчына,
Хуценька бяжыце.

Мае конікі, эх, трэба хутка бегчы.
Пачакай мо, дзяўчыненька, разам хачу сесці.

Прыпеў:

Гэй вы, коні варанья,
Вы не падвядзіце.
Дзе жыве мая дзяўчына,
Хуценька бяжыце.

Вёска Стасева. Лёзненскі раён

На гарэ дубочак

На гарэ дубочак
Зялёны лісточак,
Не бачыла міленькага
Ужэ другі дзянёчак.

Скора панядзелак,
Сёння шчэ аўторак,
Я думала, маладзенька,
Што нядзелек сорак.

Па садочку хаджу,
Ружу-мяту саджу.
Выйдзі, выйдзі, мой міленькі,
Штось табе я раскажу.

А я табе скажу,
Што людзі гавораць,
Што да цябе, мая мілая,
Кавалеры ходзяць.

Чатыры хадзілі,
Няверна любілі,
Стаў пяты хадзіці,
Стаў верна любіці.

– Перастань, міленькі,
Да мяне хадзіці,
Як дазнае ж маці,
Будзе мяне біці.

– Ой, я не пакіну,
Я не перастану,
Пакуль ты ж, мая міла,
На шлюбаньку станеш.

– Ёсць у мяне зелле,
Ніжай пералазу,
Як дам табе напіціся,
Пакінеш адразу.

Вёска Загарадна. Лёзненскі раён

ДЗІЦЯЧЫЯ, КАРАГОДНЫЯ, ЖАРТОЎНЫЯ ПЕСНІ І ПРЫПЕЎКІ

Ах, ты, коцік, мой каток

Ах, ты, коцік, мой каток,
У цябе серанькі хвасток.
Прыйдзі ў хатку начаваць,
Маю Волечку качаць,
А я ж табе заплачу.
Дам кусочак піражка
І куўшынчык малачка.

Вёска Кавалі. Лёзненскі раён

Жыў-быў

Жыў-быў, ды ням.
Ду-ду.
Ды паехаў да міра.
Ду-ду.
Ды купіў ён коску,
Ды за сваю слёзку.
Ду-ду.
– Нашто тая коска?
– Сеначка касіці.
Ду-ду.
– Нашто тое сонца?
– Каровак карміці.
Ду-ду.
– Нашто тыя кароўкі?
– Малако даіці.
Ду-ду.
– Нашто тое малачко?
– Сырочкі рабіці.
Ду-ду.
– Нашто тыя сырочкі?
– Хлопчыкаў карміці.
Ду-ду.

Вёска Дрысвяты. Браслаўскі раён

Касы заяц

Касы заяц, касы заяц
На прыпечку граець,
Сава з вераб'ём
Пайшла скакаць.
Мышка банічку тапіла,
Блаха парылася,
З полкі ўдарылася .
Клоп доктарам быў,
Ён ёй ножку лячыў.

Вёска Дрысвяты. Браслаўскі раён

Ай, ду-ду, ай, ду-ду

Ай, ду-ду, ай, ду-ду,
Я па хаце хадзіць буду.
Печка топіцца,
Бліноў хочацца.
Дайце каўбасу –
Я да дому панясу.
Дайце крывянку –
Укіну ў ямку.

Вёска Рэдзькі. Дубровенскі раён

Люлі, люлі, люлі

Люлі, люлі, люлі,
Прыляцелі гулі.
Селі на варотах
У чырвоных ботах.
Сталі сакатаці.
Чаго ж гулям даці?
Дам ячменю жменю,
Дам гароху троху,
Дам бобу каробу,
Дам аўса паўкраўца.
Гулейкі паелі,
Далей паляцелі.

Вёска Чычэлі. Пастаўскі раён

Скачыць, скачыць верабей

Скачыць, скачыць верабей,
Ён склікае ўсіх дзяцей,
Да дзяцей ён просьбу мае,
Ён цілікае, як знае.
Скiньцесь, дзеткі, па зярну,
Я вам песенку спяю.

Вёска Відзы Лаўчынскія. Браслаўскі раён

А па морачку, а па сiнямy

А па морачку, а па сiнямy
Шэры вуткі плавалі, плавалі. (2 разы)
А напераду была лябёдушка.
Адкуль узяўся селязень, селязень.
А на вуліцы ды на шырокай
Красны дзеўкі гулялі, гулялі.
Карагоды вадзілі, вадзілі.

Вёска Крывое Сяло. Бешанковіцкі раён

Дзяўчаты – не граблі

Дзяўчаты – не граблі,
У полі не гадзяцца.
Дваццаціпяцігадовыя
Замуж не гадзяцца.

Вёска Янаўшчына. Бешанковіцкі раён

Ох, ты, баба стара

Ох, ты, баба стара,
Чаму не йдзеш замуж за зая?
Зая дроў насячэ,
Баба бліноў напячэ.

Вёска Дрысвяты. Браслаўскі раён

Коў-коў! Дзяцел

Коў-коў! Дзяцел
Сядзеў на варотах
У чырвоных ботах.
А ці дома Даніла?
Ці варыў ён піва?
Ці аддаваў дачку
За байдочку?

Вёска Дрысвяты. Браслаўскі раён

Як задумаў пан верабей

Як задумаў пан верабей
З сарокай жаніцца,
Смачных рэчаў скаштаваць
І віна напіцца.

Запрагайце шэсцю коней
І паязд шырокі,
Да паедзе пан верабей
Да панны сарокі.

– Як прыедзеш, пан верабей,
Да панны сарокі,
Хораша вітайся
І з паннай сарокай
На здароўе ўлюбляйся.

Вёска Замошша. Браслаўскі раён

Ой, што за шум узбурыўся

Ой, што за шум узбурыўся,
Што камар ды на мухе жаніўся.
Узяў сабе жонку невялічку,
Што не ўмее шыць і прасці чалавечку.

А з той бяды, з таго гора
Паляцеў камар у чыста поле,
Ды і сеў камар на дубочку,
Да й павесіў жонкі ногі на сучочку.

Скуль узяліся шуры-буры,
Узялі й таго камарыка з дуба здулі.
Паляцеў камар з вехакосці,
Паламаў, пакрышыў свае косці.

Ой, што ж там ляжыць за сыпоўнік?
Ці то пан генерал, ці палкоўнік.
Ой, не пан генерал, не палкоўнік,
Старой мухі-заварухі палюбоўнік.

Вёска Дрысвяты. Браслаўскі раён

Сягонняшні дзень – субота

Сягонняшні дзень – субота,
Тараканава работа.

Таракан дровушкі рубіў,
Сабе галаву адрубіў.

Блошка банюшку тапіла,
Гніда шчолач шчалачыла.

Вошка парылася,
З палку ўдарылася.

Яна бокам ненарокам
Рабро выламала.

– Ой ты, вош наша раба,
Ці схадзіць нам па папа?

Па папа, па папа,
Па духоўнага айца?

Вёска Дрысвяты. Браслаўскі раён

Тры дні дома не была

Тры дні дома не была,
У печы не паліла,
Рана ўтрам на базар,
Мужа правадзіла.
Тры карзіны талакна

Прадала суседу,
Накупляла я віна,
Зрабіла бяседу.
Ой, гуляла, я плясала,
Пакуль не змарылась.
У гэта ўрэмя – чую я–,
Дзверы адчынілісь.
І заходзіць муж сядой,
Горам утамлённы,
Дзеці з голаду крычаць
У хаце нетаплёнай.
Паглядзеў муж на мяне,
Пакасіўся з гневам,
І давай мяне сцягаць,
Плёткай ды з прыпевам.
Вот сцягаў мяне, сцягаў,
Потым стала жалка,
Кінуў у вугал сваю плець,
Да схапіў ён палку.
Раза два перахрысціў,
Потым плюнуў на пал,
Паглядзеў ён на дзяцей,
Да і сам заплакаў.
Не рабіце вы нішто,
Такое работы,
Не мяняйце талакно,
Ніколі на водку.
Вот баліць мая спіна,
Галава кружыцца,
Лягу спаць, а талакно
І ва сне мне сніцца.
Вось мне гэта талакно,
Дорага дасталась,
Тры нядзелі па баках,
Ох, я правалялась.

Вёска Башні. Шумілінскі раён

Зраблю дзверы я з паперы

Зраблю дзверы я з паперы,
Каб хадзілі кавалеры.
Бацька дома не начуіць,
Матка глуха – не пачуіць.

Вёска Труды. Полацкі раён

Ай, мамачка, мамка

Ай, мамачка, мамка,
Нашто рана жэніш?
Не хачу я з жонкай спаці,
Куды яе дзенеш?

Вёска Канашы. Гарадоцкі раён

Як жыў журавель ды з журавачкай

Як жыў журавель ды з журавачкай,
Накасіў сенца поўны ясельцы.
Песня мая нова,
Дык пачынайце з канца яе знова.

Вёска Відзы Лаўчынскія. Браслаўскі раён

Вучэбнае выданне

НАРОДНА-ПЕСЕННЫЯ СКАРБЫ ВІЦЕБШЧЫНЫ

Матэрыялы да практычных заняткаў

Складальнікі:

ДЗЯДОВА Алена Сяргееўна

ПАДСТАЎЛЕНКА Віталь Феліксавіч

Тэхнічны рэдактар

Г.У. Разбоева

Камп'ютарны дызайн

В.Л. Пугач

Падпісана ў друк 2021. Фармат 60x84¹/₁₆. Папера афсетная.

Ум. друк. арк. 3,37. Ул.-выд. арк. 1,25. Тыраж экз. Заказ .

Выдавец і паліграфічнае выкананне – установа адукацыі

“Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П.М. Машэрава”.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі ў якасці выдаўца,

вытворцы, распаўдсюдзвальніка друкавых выданняў

№ 1/255 от 31.03.2014.

Надрукавана на рызографе установы адукацыі

“Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П.М. Машэрава”.

210038, г. Віцебск, Маскоўскі праспект, 33.